

УДК 27-1

ISSN 0497-2597

Теолошки погледи

ВЕРСКОНАУЧНИ ЧАСОПИС

XLVIII

1/2015

- Свети Григорије Богослов •
- Ненад Д. Мијалковић • Горан Младеновић •
- Младен Миливојевић • Ивица Чаировић •
- Мирослав М. Поповић • Александар Раковић •
- Александар Ђаковац • Жарко Б. Вељковић • Милутин Мићић •
- Зоран Андрић • Зоран Матић •

Theological Views XLVIII (1/2015)

CHURCH IN CONTEMPORARY SECULAR SERBIAN SOCIETY

Aleksandar Đakovac

University of Belgrade, Faculty of Orthodox Theology,
Belgrade

Summary: Secularity is one of the basic postulates of contemporary democratic societies. The consensus regarding the essential determination of this conception, or the final implications it has on social relationship, still does not exist in theory nor in practice. Although the notion of secularism is not fully elaborated or defined, modern society is, not without reason, taken to be post-secular. The relationship between churches and religious communities is particularly burdened with misunderstanding in post-communist countries including Serbia, due to twofold tendencies which occur in those countries. Since both churches and religion communities were oppressed for decades, the downfall of communist dictatorship was followed by an understandable need for religion to assume its position in society. There are a lot of contrary opinions and practices regarding the position of religion. The aim of this article is to point out existing problems and to give solutions for their overcoming in the future.

Key words: Serbian Orthodox Church, secularism, post-secularism, religion, politics.

КРИТИКА НАВОДА О АЛБАЊЦИМА У УЧБЕНИКУ ИСТОРИЈА ЗА 6. РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ

Жарко Б. Вељковић*

Едукацијски центар
ГИТА, Београд

Милутин Мићинић**

РООРШО ЗД Дитишан,
Београд

Апстракт: На *Косову се водио и води информацијски рат како би се доказало да највеће српске светиње припадају албанској култури и традицији. У нашој научној јавности и образовном систему јојављују се јо извесном аутоматизму сјаовови који својом недореченошћу или недовољном научном прецизношћу иду на руку албанском фалсификовању историје, као нпр. учбеник Историја за 6. разред основне школе, у ком се између осталога наводи да су Албанци староседеоци. Међутим, на Косову и Метохији Срби су преовлађујуће становништво до XVIII века, и тек у XVIII, XIX, а нарочито XX веку, Албанци из северне Албаније се у све већем броју досељавају на Косово и Метохију, све више и више албанизирајући и истискујући Србе. У прилози шоме даје се аргументација из научно независне литературе.

Кључне речи: *Косово, Албанија, фалсификовање историје, порекло Албанаца, порекло албанског језика, нероманизовани Дачани, дачки, нероманизовани Илири, Словени, албанизација Романа, Словена и Срба, истискивање Словена и Срба.

Увод

На *Косову се водио и води информацијски рат како би се доказало да највеће српске светиње припадају албанској култури и традицији. Ипак, у нашој се научној јавности и образовном систему

* sapphousatthis@gmail.com ; ** milutindmicic@gmail.com.

* Аутономна Покрајина Косово и Метохија – АПКМ, скраћено КиМ, је аутономна покрајина у саставу Републике Србије према уставу ове државе. Под привременом је управом Организације уједињених нација. Назив самопроглашене „државе Косово“,

појављују по извесном аутоматизму и без неке лоше намере ставови који својом недореченошћу или недовољном научном прецизношћу иду на руку албанском фалсификовању историје на *Косову. У уџбенику *Историја за 6. разред основне школе* академика Радета Михаљчића у издању Завода за уџбенике у Београду, у поглављу „Јужни Словени и староседеоци“ стоји: „Међутим, староседеоци који су живели заједно и чија су насеља груписана у веће скупине нису словенизирани. Обичаје, језик и друга народна обележја сачували су Албанци. Део насељених Словена примио је језик и обичаје Албанаца и стојио се са њима.“ Као и: „У источним Алпима и на Балканском полуострву Словени су затекли староседеоце, који су почели да се повлаче у тешко приступачне планинске пределе, или су се склањали у утврђене приморске градове. Део староседелаца стојио се са Словенима. Свој језик и обичаје сачували су Албанци.“ Међутим, то не одговара историјским чињеницама јер су Албанци пореклом нероманизовани Дачани који су се тек по насељавању Словена доселили на подручје данашње централне Албаније, где су се мешањем са нероманизованим Илирима, али и паралелно примајући романске и словенске речи, формирали и као етнос и у језичкоме смислу у VIII веку, начинивши своје најстарије национално име *Арбанаси* (Албанци) од романског назива античког града *Albanum*. Албанци су се потом ширили албанизирањем Романа и Словена, али и истискивањем Словена и Срба. На Косову и Метохији Срби су преовлађујуће становништво до XVIII века, и тек у XVIII, XIX, а нарочито XX веку, Албанци из северне Албаније се у све већем броју досељавају на Косово и Метохију, све више и више албанизирајући и истискујући Србе. У прилог томе даје се аргументација из научно независне литературе.

* * *

Године 2005. појавио се нацрт закона о верским слободама на *Косову. Овај нацрт закона је, по речима председника америчког Института за верска и политичка питања у Вашингтону Џозефа Грибоског, „стварао предиспозицију за *de facto* усвајање чију су независност једнострано прогласили органи привремене управе под доминацијом Албанаца, у номенклатури светских држава пише се са звездом, према Договору о регионалном представљању и сарадњи; према параграфу 3 поменутог Договора, фуснота која ће се примењивати у вези са звездом ће гласити: „Овај назив је без прејудуцирања статуса и у складу је са Резолуцијом Савета безбедности Уједињених нација 1244 и мишљењем Међународног суда правде о декларацији о независности Косова.“ У том смислу се у тексту користе појмови *Косово, *косовски итд.

ислама као државне вере на *Косову... Међународна заједница је била против тог нацрта“, а Грибоски је био уверен да ће „уколико овај нацрт буде упућен скупштини *Косова на разматрање... УН-МИК интервенирати како би заштитио демократска права свих житеља *Косова“, при чему је „највише забрињавао члан 9, тачка 2, којим се захтева да сви верски поглавари на *Косову буду и грађани *Косова“ (Гриборски 2005). Најпосле, 2006. *косовске институције усвојиле су Закон о слободи вероисповести који, према извештају америчке државне Канцеларије за демократију, људска права и рад, „декларише да не постоји званична религија“ на *Косову, него „афирмише право на слободу изражавања, савести и вероисповести свим становницима без обзира на њихова верска убеђења... омогућавајући... једнака права и обавезе свим верским заједницама.“ (Извештај... 2007).¹

Међутим, и пре и независно од свега тога, како сазнајемо из саопштења Епархије рашко-призренске СПЦ, на *Косову се „води и води информацијски рат како би се доказало да највеће српске светиње припадају албанској култури и традицији... По учењу нових албанских историчара и по новим *косовским уџбеницима за историју, Богородица Љевишка (Shën-Mëria Levishka) се помиње као ‘једна од најстаријих римокатоличких цркава коју су Срби насилно претворили у православни храм’“. (Јањић 2003). Др Шан Зефи, заменик призренског бискупа Марка Сопија, изјавио је представницима „Националноослободилачког покрета Косова“, по наводима приштинских дневних новина *Зери*, да је „Српска православна црква подизала своје храмове на рушевинама албанских цркава, чиме су духовне вредности замењиване политичким“ (Зефи 2003). Надаље, Епархија рашко-призренска отворено је протестовала због вербалног иступа монсињора Марка Сопија јер је он за књигу *Међуетнички ратови – неизбежни или не? Један пример – Косово (Guerre ethnique: una fatalita? Un esempio – il Kosovo)* изнео тврдње да су „цркве које видимо на картама Косова постојале и пре доласка Срба“, као и да су „православне цркве које су у скорије време грађене уништене јер су представљале политичку моћ Срба“ (Dalla Pellegrina 2001). Отуда је ова „Сопијева тврдња... представљала сасвим јасну поруку и поуку албанским екстремистима да доврше свој процес уништавања или присвајања српске културне баштине која је тобоже подигнута

¹ Видети и *косовски Закон о верским слободама: <http://gzk.rks-gov.net/ActDocumentDetail.aspx?ActID=2442>.

на рушевинама 'древних албанских цркава'" (Јањић 2003), што се управо и десило у Мартовском погрому 2004. на Косову. Заправо, најсажетије објашњење ове и овакве нове *косовске историје дао је први председник *Косова Ибрахим Ругова, још 1995. за *Косовски информативни центар: „Косово је било насељено Албанцима од древних времена краљевине Дарданије, која је била у саставу Илирске краљевине. После тога, она је постала римска провинција. За време Византије, средњег века и Османске империје, Косово је било самосталан ентитет са посебним идентитетом. Манастири и цркве на Косову били су првобитно албански и касније су их отели Срби који су уништили велики број албанских католичких цркава“ (Kosovapress 1995). Чак, према речима Срђе Трифковића, угледног америчког публицисте, „крајњи циљ приштинских власти јесте успостављање 'Косовске православне цркве'" (Трифковић 2009). А 2009. се у Приштини одржава промоција књиге америчке новинарке-социолога Ане ди Лелио *Бој на Косову 1389: албански еп* (*The battle of Kosovo 1389: an Albanian epic*), где убиство турског цара Мурата извршава албански витез „Милош Копилићи“ (Milosh Kopriliqi) (Promovohet... 2009; Di Lellio 2009).² И не само то, него је и приштински дневни лист *Епока е Ре* својевремено објављивао фељтон са тврдњама како је породица Немањић у ствари „породица Немани албанског порекла, а српска квазиисторија је касније ову династију приписала себи“ (Прелевић, Палић 2009). *Косовске власти су 2005. издале брошуру *Споменици Косова* у којој се ни једном речју не помињу Срби, него су уз фотографије православних српских манастира и цркава „објашњења“ да се ради о споменицима „косовско-византијског стила“, наводећи да су се у црквама молили „косовски Албанци-хришћани“ и чак пише да „богатство *Косова чине црквене грађевине које потичу из палеохришћанских времена. Састоји се од цркава које су градили хришћани, илирско-арбанашко-албанско становништво, од IV до VI века, а чије рушевине још постоје на територији *Косова. Одлично су очувани манастири и цркве косовско-византијског стила које су користили албански хришћани“ (Прелевић, Палић 2009).

На све ово, познати српски историчар Радош Љушић упозорава да „присвајање српске историје представља завршну фазу окупацију Косова и Метохије“, додајући да „и поред тога што чак

² Године 2010. појављује се чак и српски превод: Di Lellio, Ana (2010), *Bitka na Kosovu u albanskom epu*, Beograd: XX vek.

и турски историчари недвосмислено сведоче о српским манастирима и српском царству Немањића на територији Балкана, ако се ове албанске лажи стално понављају и пропагирају на Западу, једног дана могу и да 'постану' истина. Зато је неопходно да ова држава, као и сви наши историчари, стану у одбрану српске историје“, а тадашњи председник Србије, Борис Тадић, 2009. је оптужио *приштинске власти за „покушај искоришћавања српске баштине на *Косову као пиона у опасној игри стварања идентитета“. „Такви покушаји“, поручио је Тадић, „морају бити најоштрије осуђени, а ни Србија, ни УНЕСКО и Савет Европе не смеју да остану пасивни“ (Прелевић, Палић 2009).

Ипак, у нашој се научној јавности и образовном систему појављују по извесном аутоматизму и без неке лоше намере ставови који својом недореченошћу или недовољном научном прецизношћу иду наруку наведеном албанском фалсификовању историје на *Косову.

У уџбенику *Историја за 6. разред основне школе* академика Радета Михаљчића у издању Завода за уџбенике у Београду, рецензена академика Симе Ђирковића и професора Биљане Крстић, у поглављу „Јужни Словени и староседеоци“ стоји: „Међутим, староседеоци који су живели заједно и чија су насеља груписана у веће скупине нису словенизирани. Обичаје, језик и друга народна обележја сачували су Албанци. Део насељених Словена примио је језик и обичаје Албанаца и стопио се са њима.“ Као и: „У источним Алпима и на Балканском полуострву Словени су затекли староседеоце, који су почели да се повлаче у тешко приступачне планинске пределе, или су се склањали у утврђене приморске градове. Део староседелаца стопио се са Словенима. Свој језик и обичаје сачували су Албанци“ (Михаљчић 2008: 42).

На тај начин се Албанци приказују као древни балкански народ који су Словени и Срби по насељавању на Балкан затекли, а албански као древни балкански језик са којим су Словени и Срби по насељавању на Балкан дошли у додир.

Међутим, то не одговара историјским чињеницама јер су Албанци пореклом нероманизовани Дачани који су се тек по насељавању Словена доселили на подручје данашње централне Албаније, где су се мешањем са нероманизованим Илирима, али и паралелно примајући романске и словенске речи, формирали и као етнос и у језичкоме смислу у VIII веку, начинивши своје најстарије национално име *Арбанаси* (Албанци) од романског назива античког града *Albanum* (Станишић 1995: 9, 10: *Albanum* > *Арбана-*

си (Албанци)). Албанци су се потом ширили албанизирањем Романа и Словена, али и истискивањем Словена и Срба. На Косову и Метохији Срби су преовлађујуће становништво до XVIII века, и тек у XVIII, XIX, а нарочито XX веку, Албанци из северне Албаније се у све већем броју досељавају на Косово и Метохију, све више и више албанизирајући и истискујући Србе.

У прилог томе можемо дати следећу аргументацију из научно независне литературе:

И) Бугарски академик, индоевропеиста, етимолог и балканолог Владимир Георгијев у својој књизи *Увод у историјску граматику индоевропских језика (Introduction to the history of Indo-European languages)* у поглављима „Однос дачк(омезијск)ог, илирског, трачког, албанског и румунског“, „Компаративно-историјска фонетика дачк(омезијско)г и албанског“ и „Порекло Албанаца и њиховог језика“ каже: „Одавно траје велика расправа о томе је ли албански језик потомак илирског или трачког... Међутим, сада када је евидентно да су дачк(омезијск)и и трачки два различита индоевропска језика, проблематика порекла албанског језика да се сагледати из потпуно другог угла. Дачк(омезијск)и је једва посведочен језик, али на основу базичних особина његовог фонолошког система дефинитивно се може показати да је фонолошки систем албанског језика потекао из дачк(омезијск)ог као и то да су извесне специфичне особености историјске фонетике румунског језика пореклом из дачкога супстрата. Стога, албански језик је рецентни потомак дачк(омезијск)ог, док сам дачк(омезијск)и представља најстарије стање развоја албанског језика из индоевропског... Хирт, Јокл, Вајганд, Скок, Дечев, Барић, Шиадбеј, Георгијев, Поповић и други држе се тезе да је изворно станиште Албанаца средишњи део северног Балкана, тј. источни део провинције Горње Мезије и западни део провинције Доње Мезије или приближно провинције Дарданија, Медитеранска Дакија и Приобална Дакија. Свему овоме ваља сад да додамо и извесне нове чињенице и закључке, од којих је најважније то да је фонетски систем албанског језика директни потомак дачк(омезијск)ог. Најважније чињенице и закључци за одређивање порекла и изворне постојбине Албанаца су следеће:

(1) Албанци нису аутохтони на подручју данашње Албаније:

(а) Древни (илирски) називи места у Албанији (или барем на северозападу, западу и југу Албаније), који су до нас доспели из Антикe, као нпр. *Shkodër* од *Scodra* (код Ливија), *Tomor* или *Tomarus*

(код Страбона, Плинија Старијег и др.), нису у албански пристигли непосредним језичким контактом – наиме, хипотеза да су ови и овакви називи у употреби у албанском непрекидно од предримских времена до данас потпуно је неспојива са чињеницама албанске историјске фонетике.

(б) Латински називи места у Албанији разоткривају нам пореклом латинске, тј. далматороманске специфичне језичке црте, а никако албанске – далматоромански, односно западни балканоромански, који се развио на бази илирског језичког супстрата знатно се разликује од румунског или источног балканороманског.

(в) У прошлости, обала Јадрана није била захваћена албанским насељавањем – наиме, албанска поморска и рибарска терминологија јесте скуп позајмица.

(г) Релативно мали број албанских позајмица из старогрчког представља још један аргумент против, који нас са још неким другим закључцима води претпоставци да се албанско насељавање на подручје садашње Албаније, које се граничи са Грчком, извршило у каснија историјска времена.

(д) Нема историјских помена Албанаца на територији данашње Албаније пре IX века н. е., док су с друге стране називи места и лична имена с целог подручја данашње Албаније забележени у документима од IV века н. е. па надаље.

(2) Изворно станиште Албанаца било је с једне стране близу изворног станишта румунског народа, а с друге стране није било у потпуности ослобођено утицаја грчког језика:

(а) ... постоји већи број гласовних промена које су својствене и албанском и румунском и дачком...

(б) Најстарији латински језички елементи у албанском потичу из проторумунског, односно из источног балканороманског, а не из далматороманског, односно из западног балканороманског... Стога, албански није настао на илирској основи.

(в) Паралелно постојање латинских речи у албанском и румунском указују на чињеницу да се у распону од IV до V века н. е. албански развио као језик на истом простору у коме се и румунски као језик појавио – наиме, ради се приближно о територији античке Дарданије (приближно територији која обухвата данашњи Ниш, Софију и Скопље).

(г) У румунском има око 70 речи које имају паралеле у албанском, међутим фонетски облик ових румунских речи је специфичан до те мере да се оне не могу објаснити као позајмице из ал-

банског. Ове речи, наиме, припадају дачком супстрату румунског језика, док су њихове албанске паралеле директно наслеђене из дачк(омезијск)ог.

Управо су заједнички елементи румунског (односно дачког супстрата) и албанског још један важан доказ за чињеницу да је албански потекао из дачк(омезијск)ог.

(3) ... (в) Средишњи део северног Балкана јесте област где су језик древних Албанаца и језик древних Румуна били у најближем међусобном језичком контакту.

(4) Има важних чињеница које јасно показују да је албански проистекао директно из дачк(омезијск)ог:

(а) Албански фонетски систем представља даљи развој дачк(омезијск)ог фонетског система. Ова је чињеница од великог значаја: показује да је дачк(омезијск)и језички предак албанског.

(б) Упркос оскудности дачк(омезијск)ог језичког материјала постоји неколико врло важних паралела са албанским и ово је доказ за близак сроднички однос албанског и дачк(омезијск)ог...

(в) Географска дистрибуција типично дачк(омезијск)их назива места на *-dava* разоткрива општи модел разастирања Дачана (Дакомизијаца), тј. Протоалбанаца по Балкану, приближно на истоку оне области која је касније прозвана Горња Мезија, тј. Дарданија, Меди-теранска Дакија и Приобална Дакија.

(г) Албанска лексика има од свих језика највећи број речи сродних са балтословенским. Ова чињеница јасна је једино у случају када се албански сагледава као језик проистекао из дачк(омезијск)ог јер је дачк(омезијск)и био у непосредном језичком контакту са балтословенским.

Албански језик је стога потекао из дачк(омезијск)ог. Нјегов однос са дачк(омезијск)им је попут односа романског са латинским. Такође, постоји и илирска компонента у албанском језику, али је њена језичка база дачк(омезијск)а.

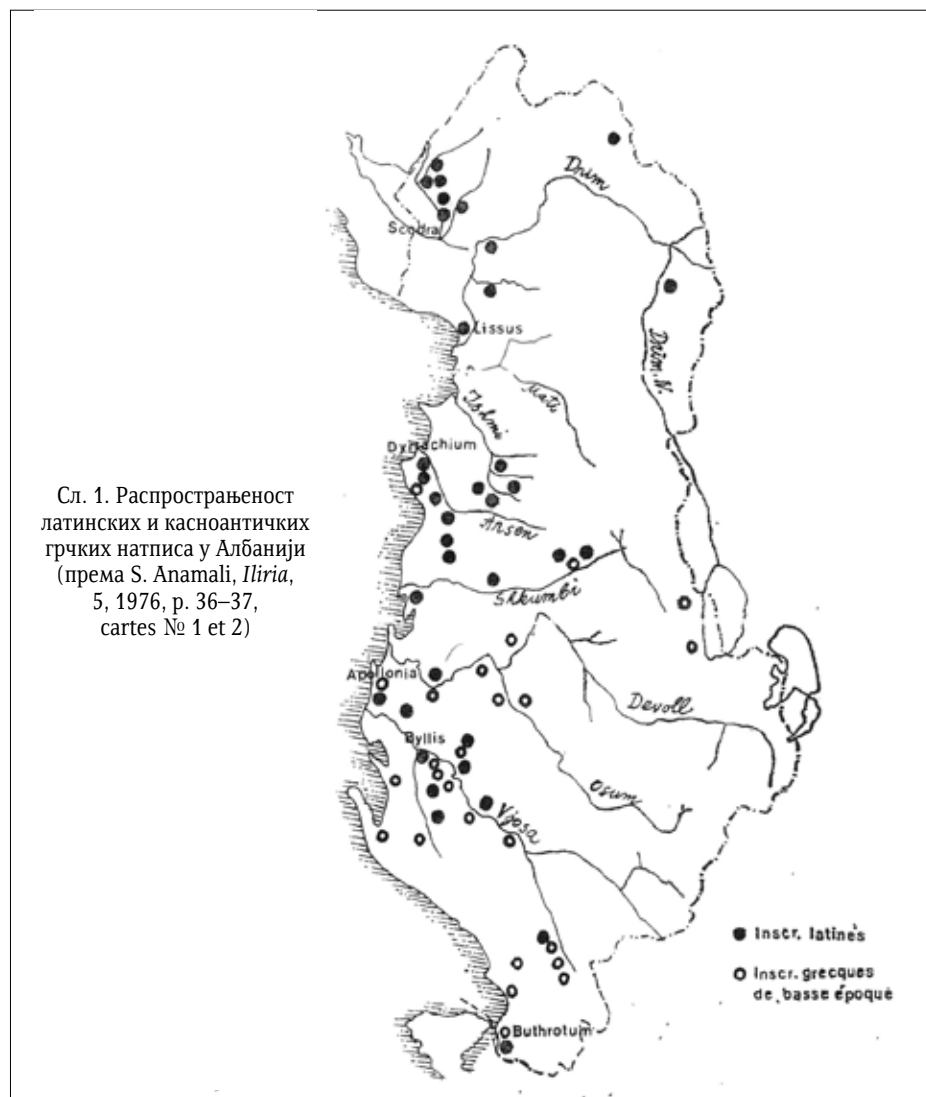
Дачка (дакомезијска) племена заузимала су средишњи део северног Балкана, приближно територију провинције Дарданије у нека врло давна времена. Одатле су они поступно мигрирали на територију садашње Албаније“ (Georgiev 1981: 133–143).

II) По речима немачког индоевропеисте Валтера Порцига, „албански језик се не може разматрати као непосредни представник илирске гране, већ се мора упоређивати као самосталан језик

са свим осталим језицима, укључујући илирски“. Исто гледиште о пореклу албанског језика заступа и индоевропеиста и албанолог Агнија Десница, „по којој је настанак албанског језика последица међујезичког прожимања стариначког и романизованог балканског становништва на тлу Албаније у првим вековима н. е... услед чега је настао такав спој старог и новог у коме латинска лексика представља супстратни елемент новог језика новог народа... Насупрот латинизмима, словенски елементи, који су у албански почели да улазе најраније од VII–VIII века, представљају лако уочљив позајмљени слој већ уобличеног албанског језика“ (Станишић 2006: 85, 91).

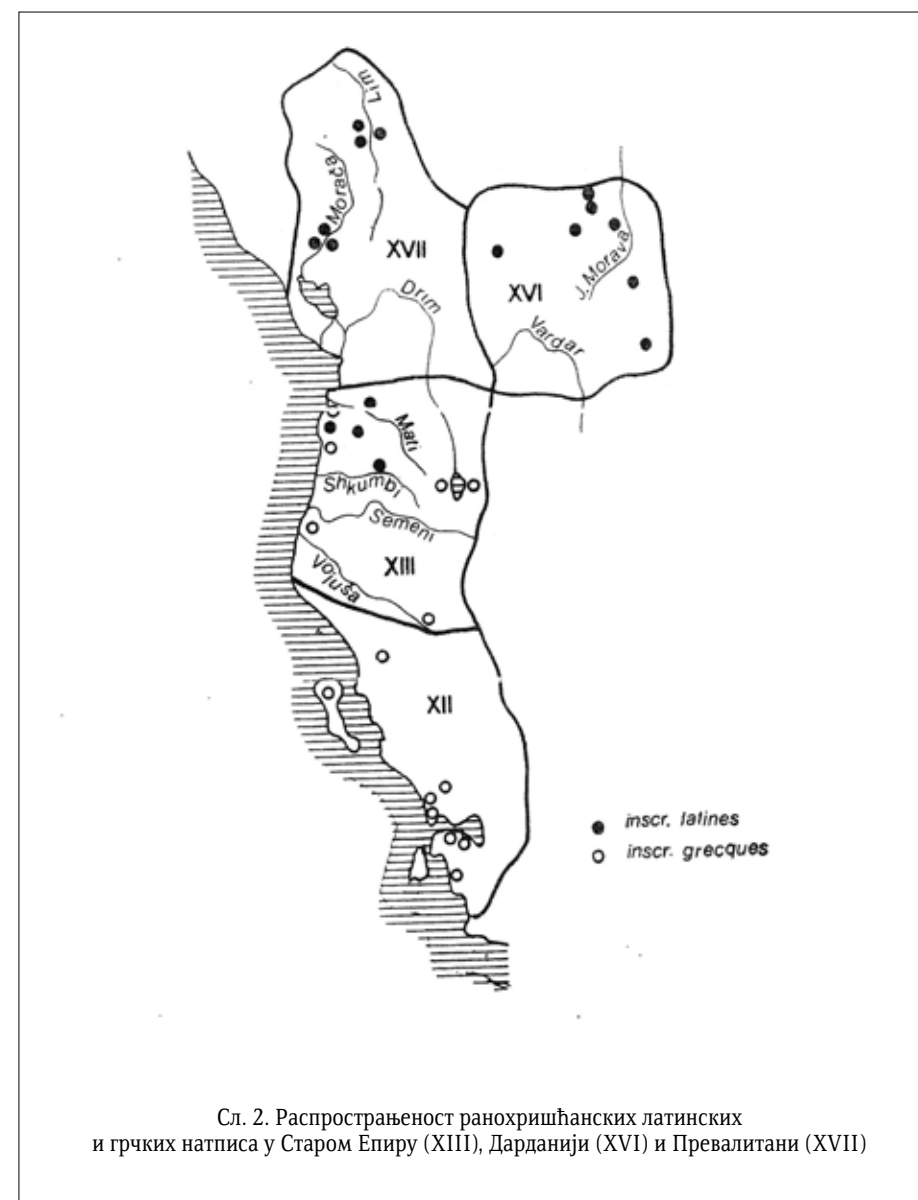
III) Године 1986. одржан је научни скуп Одељења историјских наука САНУ на тему односа Илира и Албанаца, што је и уобличено у научни зборник *Илири и Албанци* који је постао и остао централно дело наше и светске независне историографије на ову тему. Одатле преносимо наводе из чланка „Албанија у касној антици“ Владислава Поповића, светског стручњака за археологију касне антике и раног средњег века на Балкану, члана САНУ и академика Француске академије наука и уметности: „Балканске провинције на јужном Јадрану пружају уочи словенских инвазија слику области која се одликује моћним поморским лукама на обали, пространим насељима у унутрашњости земље и низом утврђења, тврђавица и прибежишта распоређених свуда око градова и дуж саобраћајница. Ван ове зоне, коју сачињавају равнице у приморју и речне долине у унутрашњости, налазе се широка планинска подручја. На овом месту поставља се питање етничког састава и говорног језика овог становништва, без сумње већином хришћанског, које је у касној антици настањивало градове и сеоска насеља. Епиграфска сведочанства указују да већина ранијих латинских натписа потиче са територије римских колонија и муниципија где је, судећи према ономастици, становништво у првим вековима нове ере било претежно италског, а у мањој мери оријенталног и илирског порекла. Из епохе касног царства и из VI века, немамо довољно епиграфских докумената који би допустили да се утврди степен романизације или хеленизације локалног становништва, пре свега оног које је живело ван градова. Према томе, немамо никакав директан начин да сазнамо у којој се мери илирски језик још увек говорио, или није, у мањим насељима у равници и дуж речних долина. У овом тренутку чини нам се много важније да установимо, у светлости епиграфских докумената,

које је, независно од етничког питања, било подручје распрострања грчког и латинског говора уочи словенских најезди. Гранична линија између два језика, коју су научници из прошлог века стављали уз реку Дрим, пружала се отприлике дуж Шкумбија и Via Egnati-је. Била је то у суштини мање лингвистичка и етничка граница, а много више демаркациона линија две цивилизације, грчке и латинске. У време касног царства грчки натписи се поново јављају у знатном броју јужно од Шкумбија и Војуше, на територији римских колонија Билиса и Бутротума (сл. 1).

Сл. 1. Распрострањеност латинских и касноантичких грчких натписа у Албанији (према S. Anamali, *Iliria*, 5, 1976, p. 36–37, cartes № 1 et 2)

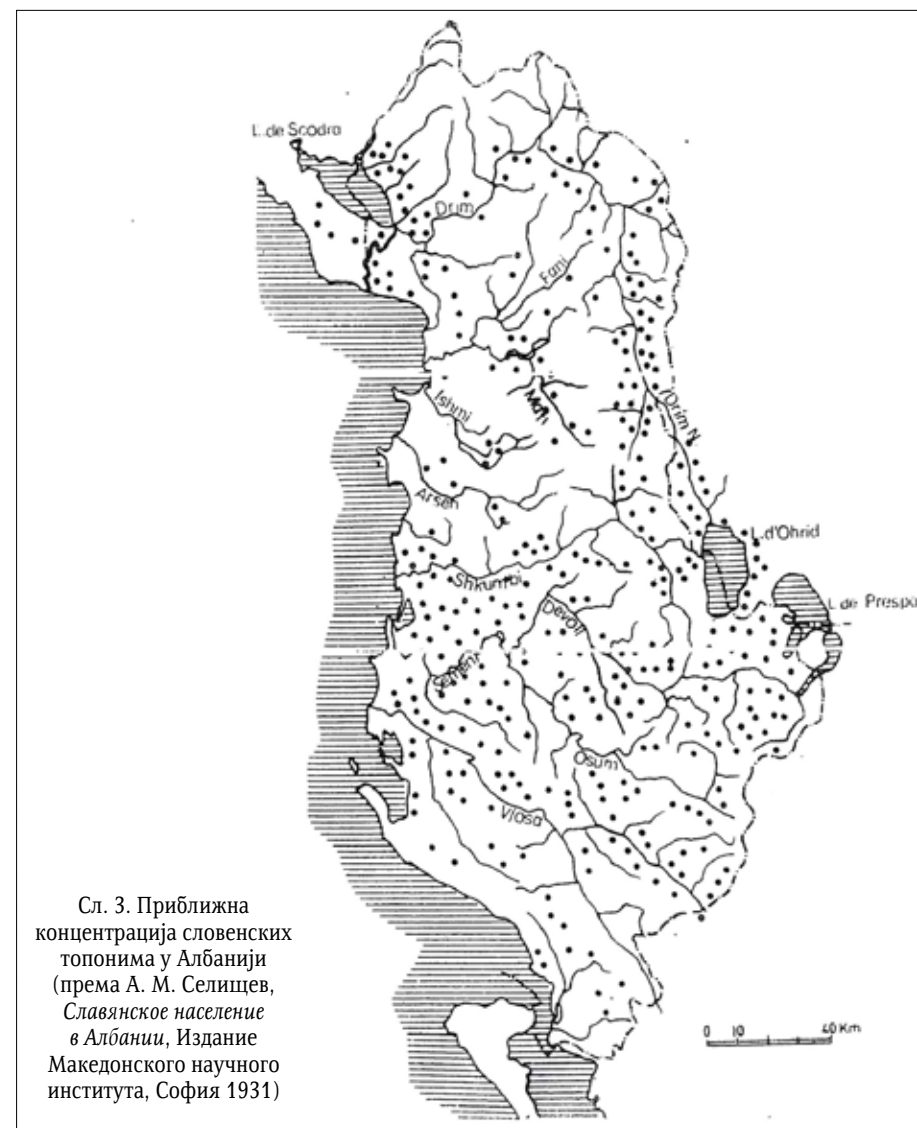
Тако је грчки сузбио латински и поново избио на површину у овом јужном делу Албаније где је урбанизација и с тим и хеленизација Илира у предримско доба имала старије и дубље корене од северног дела земље (уп. сл. 13). Иако у северној Албанији и Црној Гори нису бројни ранохришћански натписи, они су практично сви латински, са именима латинског или хришћанског порекла (сл. 2).

Сл. 2. Распрострањеност ранохришћанских латинских и грчких натписа у Старом Епиру (XIII), Дарданији (XVI) и Превалитани (XVII)

Изузетак чине два грчка епитафа из космополитске луке Драча. Латински карактер антропонимије у касноримској и рановизантијској епохи у Превалитани и на северу Новог Епира потврђују имена епископа и клирика, која су латинског или хришћанског порекла, ређе грчког. Упркос малом броју расположивих епиграфских докумената могуће је ипак закључити да је, пре великих словенских провала, језик у употреби у насељима северно од *Via Egnatia*-је био пре свега латински, што не искључује *a priori* могућност да се аутохтони језик одржао у периферним подручјима и нарочито у планинама. Словенске најезде довеле су до дубоких промена у албанским провинцијама, а први талас Склавина допро је до Драча 548. г. Међутим, тек су касније провале, с краја VI и из VII века, довеле до уништења великог броја рановизантијских градова у Превалитани и оба Епира. Прва од ових везује се за неуспелу опсаду Солуна 586. г., којој је 587–588. г. следило освајање Грчке заједно са Старим Епиром, о чему сведочи позната *Монемвасијска хроника*. Да ова најезда није била ограничена на области само јужно од Војуше указује писмо папе Гргура I у коме вели да је епископ Љеша морао да напусти своју дијецезу и склони се у Италију, где се налазио у јуну 592. г. Љеш је касније, несумњиво, био поново преузет, но датум овог догађаја није нам познат. С друге стране, уништењем последњих византијских градова у северном Илирику око 615. г. од стране Авара, омогућено је у великој мери настањивање Склавина у Дарданији и у добром делу Превалиса, одакле су лако могли да продиру у северну Албанију. Најзад, трећи талас Словена, до кога је, према новијим резултатима, дошло најраније тридесетих година VII века, означио је појаву дукљанских Срба у Црној Гори. Ово прво словенско заокружење некадашњег илирског подручја јасно се огледа у албанској топонимији, у којој су веома бројна словенска имена места (сл. 3)...

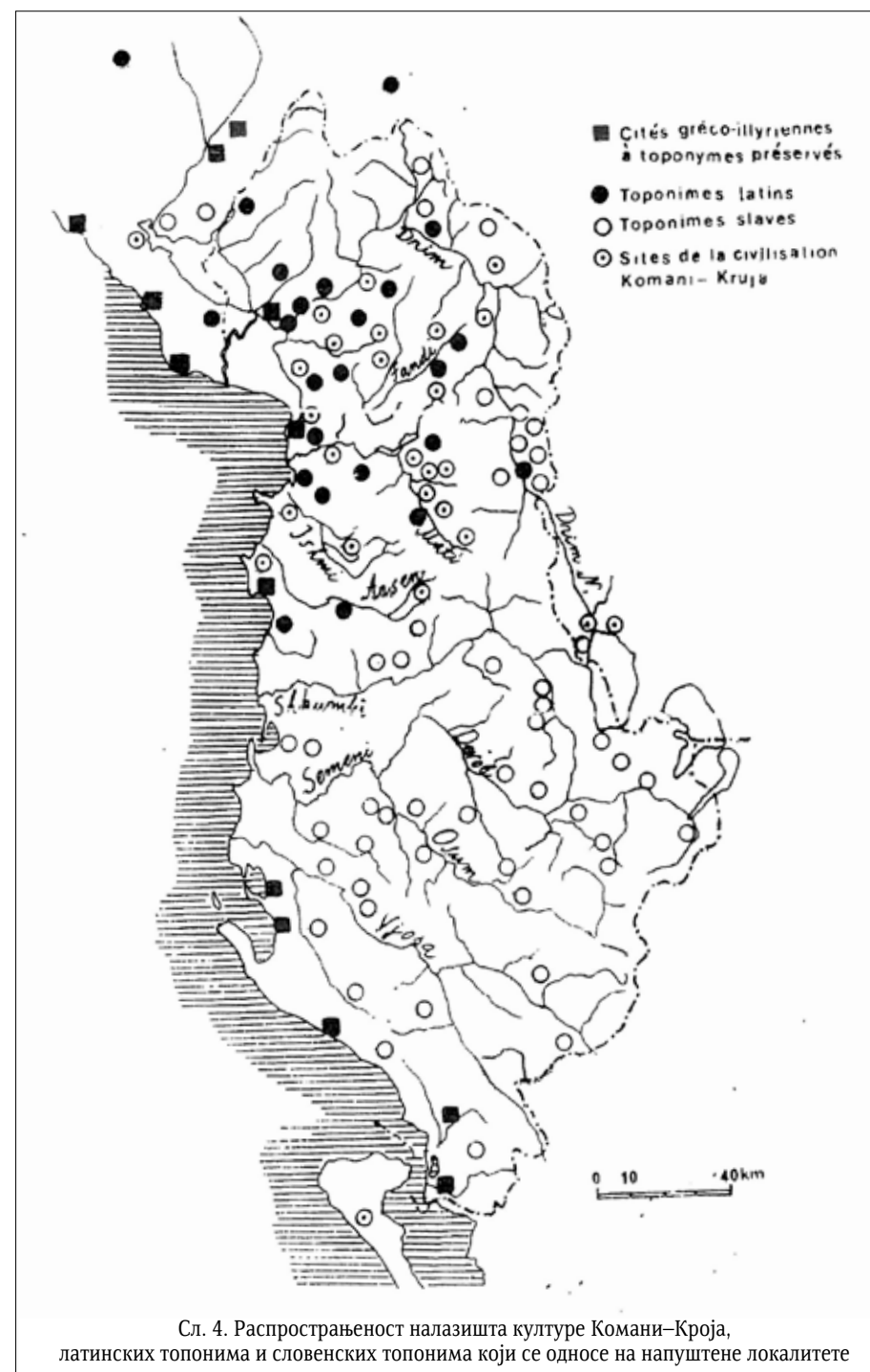
Ови топоними, који потичу из источног дијалекта јужнословенског језика, сведоче да је античко име пало у заборав и да су Словени из првих најезди настанили ова насеља или њихову околину пре доласка Арбанаса... Материјална култура VII и VIII века, распрострањена на суженој територији двеју северних провинција, најбоље нам је позната према садржају некропола типа Комани-Кроја... Култура Комани-Кроја је дакле урбана, постантичка, ретардирана римско-византијска и превасходно хришћанска. Откриће гробова са идентичним садржајем ван драчке области, на пример у Афиони

на Крфу или у Кашићу и Стону у Далмацији, сведочи о њеној широј распрострањености од подручја које су заузимали средњовековни Арбанаси, те се стога не може закључити да је она била везана за једну одређену етничку групу, поготово не за прото-албанску или албанску... Изузевши некрополе у Афиони, на Крфу, код Охрида и у Прилепу, у грчком културном кругу, подручје ширења културе Комани-Кроја у северној Албанији и Црној Гори подудара се са територијом на којој се, према поменутиим епиграфским документима,

латински говорио у равници и речним долинама (уп. сл. 13–14). Како некрополе нису, свакако, биле ни словенске ни аварске, може се у носиоцима ове културе без устезања препознати једна романизована или прото-романска популација... Проторомански или предромански карактер културе Комани-Кроја у Албанији и Црној Гори потврђују релативно чести топоними латинског порекла у овој области. Поред великих приобалних градова и река, чија су се илирска имена сачувала, посредством Грка и Римљана, у албанском и словенском говору до наших дана, срећемо и низ имена мање важних места која потичу од ранијег назива познатог у писаним изворима, или од неких особености терена... Посматрани у целини, види се да су латински топоними најбројнији у области Скадарског језера, у долинама Дрима и Фандија, дуж старог римског пута Љеш–Улпијана, али су присутни и у долинама Матија и Црног Дрима. Тако запажамо како постоји подручје на коме су били раширени латински топоними који се могу препознати у називима данашњих места, подручје које се у главним цртама подудара са територијом коју су заузимали носиоци културе Комани-Кроја, чији постантички карактер, како смо већ подвукли, археолошки подаци јасно потврђују. Ова област се добро разликује од територије јужно од Шкумбија, где је приметна јака концентрација словенских хидро-, оро- и топонима, чак и онда када се од ових последњих узму у обзир само они који се односе на напуштене античке градове (сл. 4).

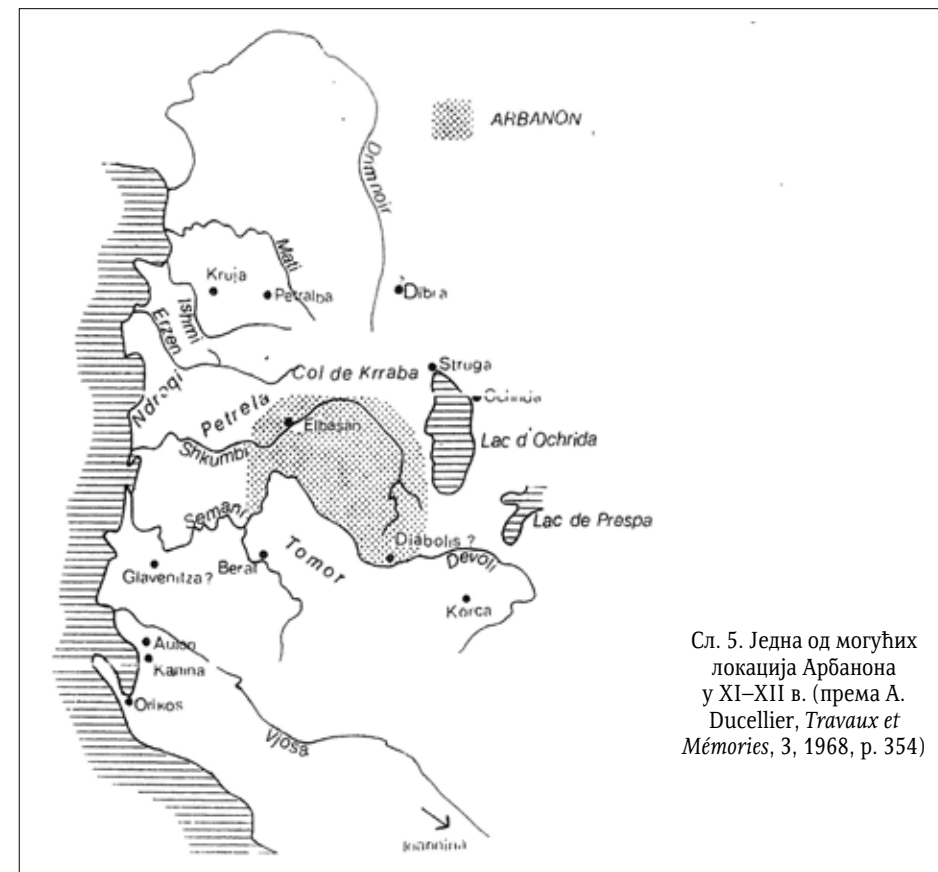
Ако претпоставимо, с једне стране, да је карактер културе Комани-Кроја у својој бити римско-византијски или већ проторомански и свакако хришћански, и с друге стране, ако одбацимо хипотезе о њеној словенској или аварској припадности, приморани смо такође да напустимо гледиште које њене носиоце идентификује са нероманизованим Илирима, или тачније са Арбанасима или њиховим непосредним прецима. Овај закључак се заснива на доказима како археолошке, тако и историјске и лингвистичке природе. Под Арбанасима се подразумева етничка група која говори албански, један индоевропски језик са сопственим речником, морфологијом и фонетским законима. Супротно румунском, албански није романски језик, него потпуно посебан говор који садржи позајмице из латинског, словенског и других језика. Мишљења стручњака о његовом пореклу знатно се разликују. Према једнима, албански представља последње остатке трачког језика, по другима илирског, или је мешавина једног и другог, или је чак можда дако-мизијски. Без обзира на решавање овог филолошког

Сл. 4. Распрострањеност налазишта културе Комани-Кроја, латинских топонима и словенских топонима који се односе на напуштене локалитете

проблема, који далеко превазилази наше личне компетенције, оно неће бацити нову светлост на питање етничке припадности носиоца културе Комани-Кроја. Са своје стране, међутим, албански речник је посебно поучан. Он открива у великој мери природне, економске и друштвене услове у којима су се Арбанаси формирали пре њихове појаве на историјској позорници у XI веку. Нарочито су бројне позајмице из латинског и словенског језика. Прве, доста уопштеног карактера, односе се на градски живот, породичне везе, пољопривреду, биљке и воће из ниског и мочварног појаса. Друге, прецизније, везане су за видове становања, земљорадњу, сточарство и друге делатности. На основу имена биљака може се закључити да су Арбанаси и Словени успоставили везу у сувом шумском појасу на висини између 600 и 900 m. Напротив, албанска имена биљака су из вишег и алпског појаса, као и изрази који се односе на млечне производе. У суштини, албански лексички фонд одаје семи-номадски и чобански народ који је за време хладне сезоне настањивао континентални појас брежуљака, где је успостављао додир са становништвом из нижих предела, а преко лета одлазио према пашњацима високих планина... У VII и VIII веку, или тачније у прелазном периоду између процвата рановизантијске културе у провинцијама Превалитани и Новом Епиру, и формирања драчке теме, примећује се на различите начине паралелно постојање одвојених етничких и социјалних целина. Културна група типа Комани-Кроја, као што је већ наглашено, непосредни је продужетак остатака романизованог становништва, које је у касном царству напустило отворена насеља и склонило се на боље заштићена места. У време словенских инвазија у VII веку, њима су се вероватно придружиле избеглице из Дарданије и Далмације, о којим изричито говори Константин Порфирогенит. Са своје стране, словенски земљорадници заузимали су равнице и долине свуда око њих, па чак и вероватно унутар њиховог подручја. У планинама, или тачније изнад ове зоне коју су настањивали Прото-Романи и Словени, одржало се сточарско становништво, које је могуће означити као Прото-Албанце, без обзира шта су они у ужем смислу. Према свему ономе што је речено, може се закључити да између културе Комани-Кроја, у оној мери у којој је она била састављена од давно романизованих домородаца, и Арбанаса, под условом да су ови други заиста остаци нероманизованих Илира, постојала једна, много више генетска, а много мање културна веза. Овај закључак се делимично подудара са средњовековним документима у којим се у скадарском подручју помињу

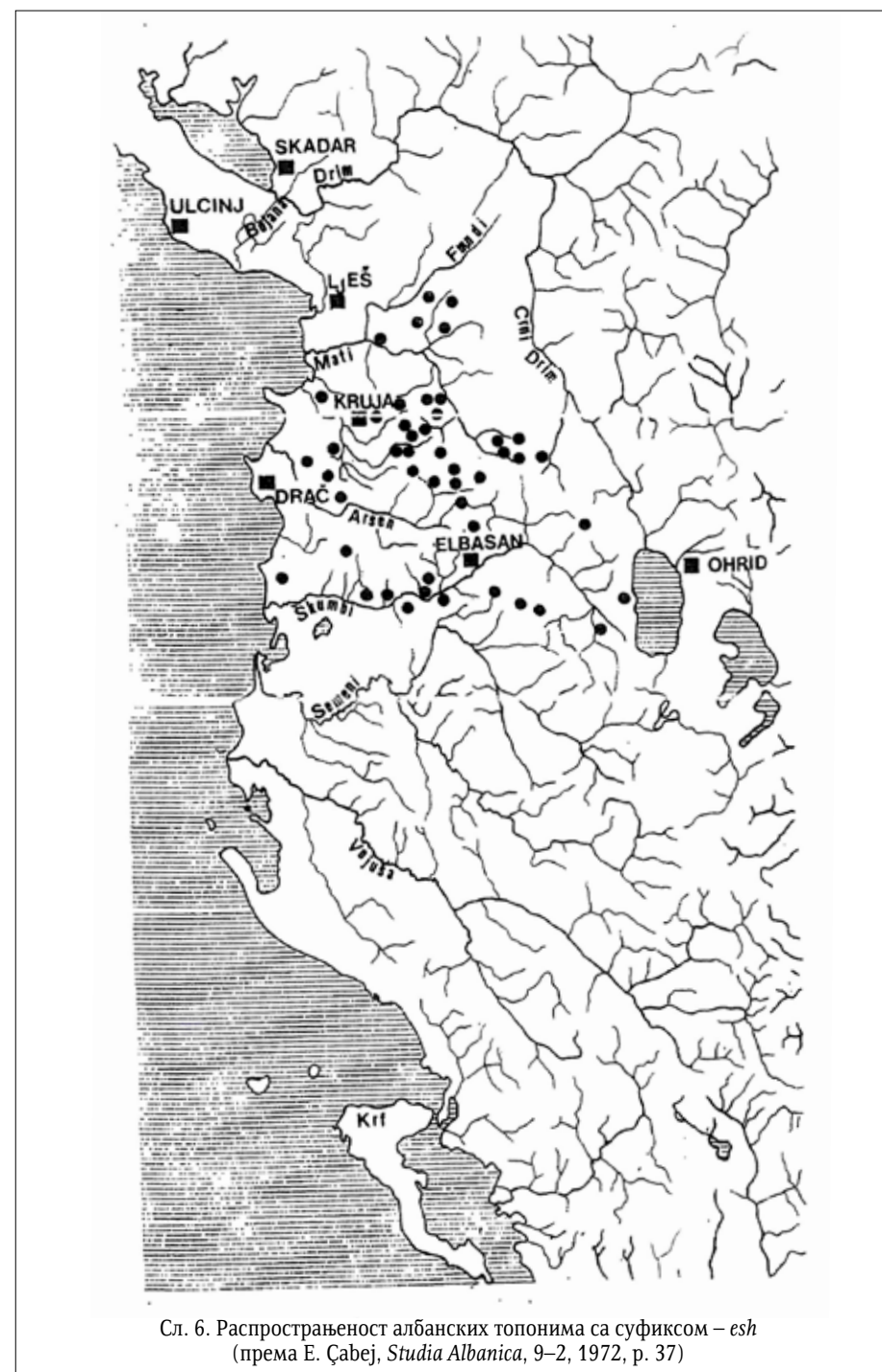
три различите лингвистичке групе: Арбанаси, Романи и Словени. Посебан проблем представља убицација енигматичког Арванона (Αρβανων), првобитног чврстог језгра Арбанаса, чији се помен јавља код Ане Комнине, описујући сукобе Алексија I и Нормана... Новија истраживања, која пре свега у Арванону називу више област него ли један одређени град, ослањају се на аргументацији сасвим различите природе. По једнима, то се подручје морало налазити где су били најслабији утицаји страних култура, било римске, византијске, ранословенске, зетске или рашке, чиме је унапред била предодређена област Матија у централној Албанији. Према другом мишљењу, које за полазну тачку узима основне правце војних операција вођених током византијско-норманског рата, Арванон се, бар својим највећим делом, налазио јужно од велике окуке Шкумбија, приближно између Девола, недалеко од Охридског језера и Елбасана (сл. 5).

Сл. 5. Једна од могућих локација Арбанона у XI–XII в. (према А. Ducellier, *Travaux et Mémoires*, 3, 1968, p. 354)

Међутим, чини нам се да је, када се већ поставља питање најранијег таласа ширења Арбанаса сишавших са планина, одговор дао један угледни албански филолог. Ослањајући се и картирајући албанске топониме са суфиксом *-esh* (сл. 6), који потиче врло вероватно од латинског *-ensis*, односно вулгарног латинског *-esis*, он је утврдио, како изгледа, оквире тог најранијег таласа, чија се концентрација може пратити од Елбасана на југу, преко Тиране, до Кроје на северу.

Стога је потребно подвући да питање убицације Арванона у XI–XII веку, као центра једне одређене моћи (сл. 23) не треба идентификовати са подручјем првобитне инфилтрације горштакких Арбанаса које је могло да започне пре тог времена. У овом првом налету планинских сточара назире се подстицаји све снажније седантеризације, албанизације, односно дероманизације и деславизације северног подручја Албаније. У раздобљу које следи, равничарски Арбанаси прихватају хришћанство, било латинско или грчко, насељавају се у градовима, где деле судбину латентно присутног романског, грчког и словенског становништва. Као што су неки предавачи већ приметили, појава средњовековних Арбанаса ван граница Албаније, нпр. у Грчкој и у Далмацији, већим је делом везана за нужну миграцију изазвану пренасељеношћу једне неплодне територије и никако се не може објаснити као историјски феномен реинтеграције некадашње илирске прапостојбине. Другим речима, долази до уклапања једног слоја Арбанаса у културна кретања која следе изданци старе римско-византијске цивилизације, огрнути у источно или западно рухо... Све у свему, од нестанка Илира из историје и појаве Арбанаса, постоји јаз од око осам векова, чему треба додати приближно исти период до васкрса Илира, отелотворених у Арбанасима, као производ нагађања филолога добро обучених у немачким школама. Из свега што је до сада речено, слободни смо да закључимо да албански проблем није ни етнички, ни национални, већ превасходно политички, културни и социјални. Млада албанска наука, у чијим се редовима свакако налазе надарени истраживачи, и која у романтичарском полету који раскошно обогаћује етатистичка привола, безрезервно декларише до сада научно недоказани и по свој прилици недоказиви континуитет од Илира до данашњих Арбанаса, нанела је себи, и даље наноси, штету чији ће дуг, с тешком муком и по високој цени моћи да отплати у будућности“ (Гарашанин 1988: 222–234, 238–242, 244–250).

Сл. 6. Распрострањеност албанских топонима са суфиксом *-esh* (према Е. Çabej, *Studia Albanica*, 9–2, 1972, p. 37)

IV) Године 1985. САНУ је објавила књигу једног од најзначајнијих проучавалаца српског средњег века, српског историчара књижевности, историчара и члана САНУ Димитрија Богдановића, *Књиго о Косову*, која представља објективан чињеничан приказ историје Косова и Метохије. Димитрије Богдановић о односу српског и албанског етноса на Косову и Метохији кроз историју каже да „област Косова у најширем смислу речи, све до краја XV века приказује историја као чисто српску земљу... свагда и без икаквих ограда српску. Ниједном се у овом преломном историјском раздобљу Косово не јавља као албанска земља, нити се да наслутити да би оно могло то да постане. Настањено Србима, са безначајно малим процентом несрпског становништва (међу којима су и Албанци), са најмоћнијим, најактивнијим и најважнијим центрима српске духовности, културе и политичког програма за будућност, Косово је у XV веку класична српска земља... антропонијска проучавања изворних турских пописа из XV века показују да је линија данашње државне границе углавном подударна са тадашњом етничком међом Срба и Албанаца. На подручју данашње покрајине Косово Албанаца има тада само око Ђаковице, Срба има и у албанском делу Алтина, док читав остали простор ‘Области Бранковића’ насељавају, практично, само Срби... Судићи према... лингвистичким и историјским подацима, Косово је у најширем смислу речи током целог XV века било српска земља, са потпуно занемарљивом албанском (па и то – хришћанском) мањином. Никаквог основа немају произвољне тврдње да турски дефтери тобож очигледно доказују да је становништво Косова у XIV и XV веку (!) још увек у суштини ‘албанско и хришћанско’... Словенска имена су тридесет седам пута бројнија од албанских... ни у једној... нахији није било села са чисто албанским именима, али је зато у пећкој било 94 села са чисто словенским именима, у вучитрнској 5, у призренској 7. Било је и села са мешовитим саставом имена, али су и у њима преовлађивала словенска, осим у 15 насеља пећке нахије, где су албанска имена... била у већини... Чињеница је... да се српски народ појединачно и масовно, под притиском рата, а не ‘природно’ селио већ у XV веку... Било би погрешно, међутим, тражити већ у том раздобљу почетке масовних миграција Албанаца из северноалбанских планина у метохијске и косовске равнице, као што се то понекад упрошћено представља. Упркос свим невољама и сеобама, етнички и демографски односи нису се на српско-албанској међи тако брзо мењали. Анализа турских дефтера показала је, поред осталог, да се

средњовековно стање одржава углавном кроз цео XV и XVI век. Из тога времена је већ довољно историјских извора, па се може поуздано знати: мада су се сразмерно велике масе српског... становништва селиле пред Турцима током читавих стотину година после Косова, још у овим областима нема битног померања и замене народности... Тек седамдесетих година XVI века оглашавају се у историјским изворима први озбиљнији пљачкашки упади Албанаца у околину Призрена, Ђаковице и Пећи у Метохији, наговештавајући сектор и правац главног продора на исток, али још увек без насељавања... Велика сеоба Срба под Арсенијем III Чарнојевићем... тај крупан историјски догађај, у коме су се покренуле и преместиле велике масе народа, отварајући простор за још судбоносније промене на етнографској карти Балкана... није захватила читаво подручје Косова и Метохије и није створила празан простор у који би се онда убацили мухамедански Арбанаси, него је српски народ на тој територији ипак остао и потом је насиљем исламизиран и поарбанашен... антропогеографска истраживања потврђују чињеницу великог етничког поремећаја крајем XVII века, али не и претпоставке о потпуном пражњењу косовско-метохијског подручја. Исељавање српског народа 1690. захватило је само оне крајеве који су се налазили на удару, а уз то били компромитовани учешћем у устанку. У следећим ратовима доћи ће до слабљења и смањивања ове још никако не мале етничке масе, али Албанци ни тада не силазе у испражњен, напуштен простор. Уместо тога колонизација Албанаца тећи ће у XVIII веку најпре споро, инфилтрацијом у постојећа насеља и истискивањем српског становништва, а не насељавањем празног простора... ‘Тај српски православни живаљ није испразнио терен гранични са Арнаутима, него је, подлежавши сили, био подвргнут бржем мухамеданизирању и арнаућењу, што је за српску националну идеју значило исто што и нестанак српског живља’... то је... нов, досељенички и брђански елеменат, за чије се миграције одмах везује и исламизација. Стабилна етничка граница Срба и Албанаца... почиње се нарушавати... да би до већих поремећаја дошло тек у XVIII и XIX, а најалост до највећих и судбоносних – у нашем веку и нашим данима“ (Богдановић 1985: 54, 57, 58, 67, 68, 78, 79, 80).

На горепоменути начин се слика о савременим Албанцима, као носиоцима албанског идентитета, у умовима ученика још основне школе пројектује у давну античку прошлост. Заправо,

то би исто било као да доказујемо историјско-политички континуитет од античких малоазијских Грка до савремених Турака, пројектујући тако оновремене територијалне претензије у безвременост. Узевши у обзир то да ученици основне школе без одговарајућег знања и критичке зрелости не могу да адекватно проблематизују сложена питања етногенезе, а на основи горњих навода из уџбеника историје о наводној апсолутној аутохтоности албанског етноса и њиховој територијалној непомићности, у образовном се процесу перпетуира једна идеологија крви и тла која је мотор агресивног романтичарског заноса са територијалним претензијама код носилаца савременог албанског идентитета. На тај начин, што је најапсурдније, оправдавају се великоалбанске територијалне претензије у очима деце оног народа који је управо његова највећа жртва!

Стога предлажемо да се горепоменути наводи у уџбенику *Историја за 6. разред основне школе* академика Радета Михаљчића у издању Завода за уџбенике у Београду, у поглављу „Јужни Словени и староседеоци“ измене да гласе (измене су подебљане):

„Међутим, староседеоци који су живели заједно и чија су насеља груписана у веће групе нису словенизирани. Обичаје, језик и друга народна обележја чували су **номадски Дачани, Илири и Романи. Мешањем номадских Дачана са затеченим Илирима настали су Албанци и њихов језик у VIII веку. Албанци су се ширили албанизирањем Романа и већ насељених Словена, али и истискивањем Словена и Срба. На Косову и Метохији Срби су преовлађујуће становништво до XVIII века, откад се Албанци из северне Албаније у све већем броју досељавају и све више и више албанизирају и истискују Србе.**“ Као и: „У источним Алпима и на Балканском полуострву Словени су затекли староседеоце **Романе**, који су почели да се повлаче у мање приступачне планинске пределе, или су се склањали у утврђене приморске градове. Део **ових** староседелаца стопио се са Словенима. Свој језик и обичаје чували су **номадски Дачани, Илири и Романи. Мешањем номадских Дачана са затеченим Илирима настали су Албанци и њихов језик у VIII веку. Албанци су се ширили албанизирањем Романа и већ насељених Словена, али и истискивањем Словена и Срба. На Косову и Метохији Срби су преовлађујуће становништво до XVIII века, откад се Албанци из северне Албаније у све већем броју досељавају и све више и више албанизирају и истискују Србе.**“

Резиме

На *Косову се водио и води информацијски рат како би се доказало да највеће српске светиње припадају албанској култури и традицији. Ипак, у нашој се научној јавности и образовном систему појављују по извесном аутоматизму и без неке лоше намере ставови који својом недореченошћу или недовољном научном прецизношћу иду наруку албанском фалсификовању историје на *Косову. У уџбенику *Историја за 6. разред основне школе* академика Радета Михаљчића у издању Завода за уџбенике у Београду, у поглављу „Јужни Словени и староседеоци“ стоји: „Међутим, староседеоци који су живели заједно и чија су насеља груписана у веће групе нису словенизирани. Обичаје, језик и друга народна обележја сачували су Албанци. Део насељених Словена примио је језик и обичаје Албанаца и стопио се са њима.“, као и: „У источним Алпима и на Балканском полуострву Словени су затекли староседеоце, који су почели да се повлаче у тешко приступачне планинске пределе, или су се склањали у утврђене приморске градове. Део староседелаца стопио се са Словенима. Свој језик и обичаје сачували су Албанци.“ Међутим, то не одговара историјским чињеницама јер су Албанци пореклом нероманизовани Дачани који су се тек по насељавању Словена доселили на подручје данашње централне Албаније, где су се мешањем са нероманизованим Илирима, али и паралелно примајући романске и словенске речи, формирали и као етнос и у језичкоме смислу у VIII веку, начинивши своје најстарије национално име *Арбанаси* (*Албанци*) од романског назива античког града *Albanum*. Албанци су се потом ширили албанизирањем Романа и Словена, али и истискивањем Словена и Срба. На Косову и Метохији Срби су преовлађујуће становништво до XVIII века, и тек у XVIII, XIX, а нарочито XX веку, Албанци из северне Албаније се у све већем броју досељавају на Косово и Метохију, све више и више албанизирајући и истискујући Србе. У прилог томе даје се аргументација из научно независне литературе. Стога предлажемо да се поменути наводи у уџбенику „Историја за 6. разред основне школе“ академика Радета Михаљчића у издању „Завода за уџбенике“ у Београду, у поглављу „Јужни Словени и староседеоци“ измене да гласе (измене су подебљане): „Међутим, староседеоци који су живели заједно и чија су насеља груписана у веће групе нису словенизирани. Обичаје, језик и друга народна обележја чували су **номадски Дачани, Илири и Романи. Мешањем номадских Дачана са зате-**

ченим Илирима настали су Албанци и њихов језик у VIII веку. Албанци су се ширили албанизирањем Романа и већ насељених Словена, али и истискивањем Словена и Срба. На Косову и Метохији Срби су преовлађујуће становништво до XVIII века, отада се Албанци из северне Албаније у све већем броју досељавају и све више и више албанизирају и истискују Србе.“, као и: „У источним Алпима и на Балканском полуострву Словени су затекли староседеоце Романа, који су почели да се повлаче у мање приступачне планинске пределе, или су се склањали у утврђене приморске градове. Део ових староседелаца стопио се са Словенима. Свој језик и обичаје чували су номадски Дачани, Илири и Романи. Мешањем номадских Дачана са затеченим Илирима настали су Албанци и њихов језик у VIII веку. Албанци су се ширили албанизирањем Романа и већ насељених Словена, али и истискивањем Словена и Срба. На Косову и Метохији Срби су преовлађујуће становништво до XVIII века, отада се Албанци из северне Албаније у све већем броју досељавају и све више и више албанизирају и истискују Србе.“

Литература:

Ђирилица

- Богдановић, Д. (1985), *Књига о Косову*, Београд: САНУ.
 Гарашанин, М. (ур.) (1988), *Илири и Албанци*, Београд: САНУ.
 Михаљчић, Р. (2008), *Историја за 6. разред основне школе*, Београд: ЗУ.
 Станишић, В. (1995), *Српско-албански језички односи*, Београд: САНУ.
 Станишић, В. (2006), *Увод у индоевропску филологију*, Београд: Чигоја штампа.

Латиница

- Dalla Pellegrina, E. (2001), *Guerre etniche: una fatalita? Un esempio – il Kosovo*, Vicenza: Caritas (превод: **Инфо-служба Епархије рашко-призренске на КиМ**).
 Di Lelio, A. (2010), *Bitka na Kosovu u albanskom eru*, Beograd: XX vek.

Di Lellio, A. (2009), *The battle of Kosovo 1389: an Albanian epic*, London: I. B. Tauris.

Georgiev, V. I. (1981), *Introduction to the history of Indo-European languages*, Sofia: Publishing house of the Bulgarian academy of sciences.

Интернет

Извештај о интернационалним верским слободама у свету 2007 – Србија и Косово, <http://serbian.serbia.usembassy.gov/sr/verskoj-slobodi-2007-srbija.html> (Канцеларија за демократију, људска права и рад при Влади САД).

Kosovapress од 25. 8. 1995, Приштина (превод: **Инфо-служба Епархије рашко-призренске на КиМ**).

***Косовски Закон о верским слободама**, <http://gzk.rks-gov.net/ActDocumentDetail.aspx?ActID=2442>.

М. Прелевић, А. Палић, „Отимају Милоша Обилића“, <http://www.novosti.rs/vesti/naslovna/reportaze/aktuelno.293.html:244041-Otimaju-Milosa-Obilica> (*Вечерње новости* од 30. 6. 2009).

„Promovohet libri i Anna Di Lellio-s *Beteja e Kosovës 1389 – një epikë shqiptare*“, *Gazeta Express* од 12. 7. 2009, Приштина.

Сава Јањић, „Албанско присвајање српског православног наслеђа на Косову и Метохији“, <http://www.kosovo.net/erpkim23oct-03ser.html> (*Инфо-билтен Епархије рашко-призренске на КиМ* од 23. 10. 2003).

Срђа Трифковић, „На крају крајева – Косовска православна црква“, http://www.rtv.rs/sr_ci/politika/srdja-trifkovic-na-kraju-krajeva-kosovska-pravoslavna-crkva_108216.html (интервју за франкфуртске *Вести* 4. 2. 2009).

Џозеф Грибоски, „Нацрт закона о верској слободи се још увек налази на столу премијера Косова“, <http://www.glasamerike.net/content/a-34-a-2005-01-04-4-1-86782017/736497.html> (VOA – Глас Америке 4. 1. 2005).

Шан Зефи (Shan Zefi), „Национално уједињење је природно и законско право Албанаца“, *Зери (Zeri)* од 18. 10. 2003, Приштина (превод: **Инфо-служба Епархије рашко-призренске на КиМ**).

Примљено: 29. 1. 2015.
 Исправљено: 2. 3. 2015.
 Одобрено: 31. 3. 2015.

CRITICS OF STATEMENTS ABOUT ALBANIANS IN SERBIAN ELEMENTARY SCHOOL SIXTH GRADE HISTORY TEXTBOOK

Žarko B. Veljković

Educational center GITA, Belgrade

Milutin Mičić

ROorto 3D Digital, Belgrade

Summary: *Kosovo has ultimately been a subject to an informatics war aimed at showing that most holy shrines of the Serbian nation make an integral part of Albanian culture and tradition. However, Serbian scientific community and educational system take an attitude, by certain routine and without any bad intention inaccurate and not fully scientifically precise – which greatly greets the Albanian falsifying of *Kosovo history. A Serbian textbook named „Elementary school sixth grade history“, written by a Serbian academic Rade Mihaljčić and published by „Textbook bureau“ from Belgrade, in chapter „South Slavs and autochthonous people“ points out: „On the other hand, autochthonous people who lived together and whose settlements were grouped together in larger groups were not Slavicized. The Albanians were the ones who preserved a language, ethnical customs and other traits. A part of Slavs who settled here adopted the language and customs of Albanians and merged with them“, as well as: „In eastern Alps and in Balkans Slavs encountered autochthonous people, who started to haul in hardly accessible mountain regions or hid themselves in fortified coastal cities. Part of the autochthonous people merged up with the Slavs. People who preserved it's ethnic customs and other ethnic traits were Albani-

* This designation is without prejudice to positions on status, and is in line with UNSC 1244 and the ICJ Opinion on the Kosovo declaration of independence.

ans.“ However, this explanation doesn't correspond to historical facts, for Albanians originated from non-Romanized Dacians which only after Slavs have migrated to the area of nowadays central Albania mingled with non-Romanized Illyrians. At the same time they absorbed the Roman and Slavic language vocabulary forming thus so called Albanian nation and Albanian language in VIII century. The name Albanian originates from the old Roman word for the antique town of Albanum.

The Albanians afterwards expanded by albanizing previously settled Slavs and the Roman population, but also by extruding the Slavs and Serbians. Serbs make for a predominant population until XVIII century in Kosovo and Metochia and in XVIII, XIX and particularly XX century Albanians from northern Albania ever more numerously migrated to Kosovo and Metochia, ever more albanizing and extruding the Serbs. All above indicated facts are based on arguments originating from independent scientific literature. Therefore we suggest that the above mentioned statements from Serbian „Elementary school sixth grade history“ textbook, written by Serbian academic Rade Mihaljčić and published by „Textbook bureau“ from Belgrade, in chapter „South Slavs and autochthonous people“, undergo modification so as to be as follows (emendations are bolded): „On the other hand, autochthonous people who lived together and whose settlements were grouped together in larger groups were not Slavicized. People who preserved it's ethnic customs and other ethnic traits are **nomadic Dacians, Illyrians and the Roman population. Nomadic Dacians, having mingled with autochthonous Illyrians emerged the Albanians and their language in VIII century. Afterwards Albanians expanded by Albanizing the Roman population and previously settled Slavs, but also by extruding the Slavs and Serbians. Serbs make for a predominant population in Kosovo and Metochia until XVIII century, from which time Albanians from northern Albania ever more numerously settled down to Kosovo and Metochia, ever more albanizing and extruding the Serbs**“. There should be as well written: „In eastern Alps and in Balkans Slavs encountered autochthonous people, **the Roman population**, who begun to haul in **less** accessible mountain regions or hide themselves in fortified coastal cities. Part of those autochtho-

*nous people merged with the Slavs. People who preserved it's ethnic customs and other ethnical traits are **nomadic Dacians, Illyrians and Roman population. Nomadic Dacians, being mixed up with autochthonous Illyrians emerged the Albanians having their own language in VIII century. Albanians sfterwards expanded by trying to albanize the Roman population and previously settled Slavs, but also by extruding the Slavs and Serbs. Serbis make for a predominant population in Kosovo and Metochia until XVIII century, from which time Albanians from northern Albania ever more numerously settled down to Kosovo and Metochia, ever more albanizing and extruding the Serbs.***

***Key words:** Kosovo, Albania, falsification of history, the origin of the Albanians, Dacians, Illyrians, Slavs, ethnically and linguistically mix of Dacians and Illyrians, Albanization.*